

2. Ковшова О. Муніципальна варта: що про це має знати староста?
Радник старости. 2019. № 4. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/rs/2019/december/issue-4/article-105586.html> (дата звернення: 30.03.2026).
3. Бахмат В. Г. Співпраця Національної поліції України з муніципальною вартою у сфері забезпечення публічної безпеки: адміністративно-правовий аспект. *Формування професійних компетентностей на міждисциплінарній основі в умовах глобальної нестабільності* : зб. доп. за результатами наук.-практ. конф. (м. Кам'янське, 10 лют. 2025 р.). Кам'янське: ГО МОПЛ, 2025. С. 13-17. <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/23295> (дата звернення: 30.03.2026).
4. Європейська хартія місцевого самоврядування : Хартія Ради Європи від 15.10.1985 : станом на 16 листоп. 2009 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (дата звернення: 30.03.2026).
5. Євроінтеграція для українських муніципалітетів. *Academy Cities4Cities*. URL: <https://academy.cities4cities.eu/eurointegration> (дата звернення: 30.03.2026).

УДК 323.2:352-053.6

**АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ**

Зеленко Г.Д., студентка 3 курсу

Науковий керівник – **Линник Т.В.**,

кандидат юридичних наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

м.Біла Церква, Україна

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну з 24 лютого 2022 року суттєво вплинуло на реалізацію молодіжної політики на всіх рівнях управління, зокрема в територіальних громадах. Молодь віком 14–35 років, яка становить близько 25–30% населення більшості громад, стала однією з найбільш вразливих груп. За даними дослідження ПРООН та Міністерства молоді та спорту України «Вплив війни на молодь в Україні» (2024), понад 50% молоді стурбована станом свого психічного здоров'я, а частка тих, хто відчуває постійну тривогу чи стрес, зросла на 20–30% порівняно з довоєнним періодом [1]. Умови воєнного стану призвели до масового внутрішнього переміщення, руйнування інфраструктури, обмеження фінансових ресурсів та зміни пріоритетів: від дозвілля, неформальної освіти та культурних заходів до волонтерства, підтримки Збройних Сил України та надання психосоціальної допомоги.

Нормативно-правова база молодіжної політики зазнала адаптації до нових реалій. Закон України «Про основні засади молодіжної політики» (№1414-IX від 02.04.2021) доповнено у 2025 році змінами, спрямованими на удосконалення фінансового забезпечення та впровадження мобільних форм молодіжної роботи [2]. У серпні 2025 року Кабінет Міністрів України схвалив Концепцію Державної цільової соціальної програми «Молодь України: покоління стійкості - 2030» (розпорядження №840-р від 11.08.2025), а з 2 січня 2026 року програму затверджено постановою КМУ №20 [3]. Цей документ акцентує увагу на мобільних форматах роботи, формуванні стійкості покоління, інтеграції внутрішньо переміщених осіб та ветеранів, а також на посиленні ролі територіальних громад у реалізації молодіжної політики.

На місцевому рівні територіальні громади розробляють та впроваджують власні програми молодіжної політики (наприклад, програми «Молодь» на 2024–2026 роки в багатьох об'єднаних територіальних громадах), де основні

пріоритети - волонтерська діяльність, національно-патріотичне виховання, психологічна підтримка та соціальна згуртованість.

В умовах воєнного стану ключовими аспектами реалізації молодіжної політики стали:

- Волонтерська активність молоді як основний механізм участі: за даними 2024–2025 років, понад 40% молоді залучені до волонтерства, що на 15–20% більше, ніж до повномасштабного вторгнення [1]. Громади використовують цю активність для зміцнення соціальної згуртованості та патріотичного виховання.

- Розвиток молодіжної інфраструктури: попри значні руйнування, створюються мобільні та тимчасово переміщені молодіжні центри. Зокрема, у рамках програми «ВідНОВА:UA» у 2025 році відновлено та створено близько 15 молодіжних просторів у різних областях (Київська, Волинська, Івано-Франківська та ін.) [4].

- Фінансування та грантові механізми: Указ Президента України №159/2026 від 24 лютого 2026 року передбачає виділення до 500 грантів по 200 тис. грн для молоді з малих територіальних громад (з населенням до 5 тис. осіб), що сприяє локальним ініціативам [5].

- Інтеграція вразливих груп молоді: особлива увага приділяється ВПО, ветеранам війни та молоді з прифронтових територій через програми психологічної допомоги, професійної орієнтації та економічної інтеграції.

Серед основних проблем реалізації молодіжної політики в громадах: обмежене фінансування, брак кваліфікованих кадрів, психоемоційне вигорання активістів та недостатня інституційна спроможність у віддалених і сільських громадах. Водночас воєнний стан стимулював інновації: перехід на онлайн-формати, партнерства з громадськими організаціями та міжнародними донорами.

Для підвищення ефективності реалізації молодіжної політики в територіальних громадах доцільно закріпити обов'язкове створення молодіжних

рад або консультативних органів, які забезпечуватимуть реальну участь молоді в ухваленні рішень. Важливим напрямом є розвиток мережі мобільних молодіжних центрів і програм психосоціальної підтримки. Також необхідно передбачити цільове фінансування молодіжної сфери на місцевому рівні, зокрема спрямовувати на ці потреби не менше 1–2 % бюджету громади. Окрім цього, слід активізувати міжсекторальну взаємодію між органами місцевої влади, громадськими організаціями та бізнесом для забезпечення сталості молодіжної політики.

Отже, воєнний стан трансформував молодіжну політику в територіальних громадах України від переважно розвивальної до моделі, орієнтованої на стійкість і підтримку молоді. Адаптація нормативно-правової бази, зростання волонтерської активності та розвиток нової молодіжної інфраструктури сприяють збереженню активної ролі молоді у соціальному відновленні громад. Подальша реалізація молодіжної політики потребує посилення фінансового забезпечення, системного моніторингу та глибшої інтеграції молоді в процеси місцевого самоврядування для формування покоління стійкості та громадянської відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Вплив війни на молодь в Україні – 2024 рік: Інформаційно-аналітичний звіт. ПРООН в Україні; Міністерство молоді та спорту України, 2025. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-12/undp-impact-of-war-on-youth-in-ukraine_0.pdf

2. Закон України «Про основні засади молодіжної політики» від 02.04.2021 № 1414-IX (зі змінами, внесеними Законом № 4488-IX від 05.06.2025). Відомості Верховної Ради України, 2021, № 28, ст. 233. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 02.01.2026 № 20 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми “Молодь України: покоління стійкості - 2030”» (розпорядження КМУ від 11.08.2025 № 840-р «Про схвалення Концепції»). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840-2025-%D1%80#Text>

4. Програма «ВідНОВА:UA»: Звіт про відновлення молодіжних просторів у 2025 році. Міністерство молоді та спорту України, 2026. URL: <https://mms.gov.ua/news/pidsumky-prohramy-vidnovaua-u-2025-rotsi-15-hromad-i-ponad-400-uchasnykiv>

5. Указ Президента України від 24.02.2026 № 159/2026 «Про гранти Президента України для молоді з малих територіальних громад». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1592026-58453>

УДК: 342.25

**ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ МІЖ ОРГАНАМИ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА МІСЦЕВИМИ ДЕРЖАВНИМИ
АДМІНІСТРАЦІЯМИ**

Кривов'яз. І. І., здобувач вищої освіти

науковий керівник – **Линник Т.В.**,

кандидат юридичних наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Реформування системи публічної влади на місцевому рівні є одним із ключових напрямів державної політики України, особливо в контексті виконання євроінтеграційних зобов'язань. Попри початок роботи в цьому напрямку ще з 2014 році, питання чіткого розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування (ОМС) та місцевими державними